

75-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ НА ПРОФЕСОР БОРИС ПАВЛОВ КИТАНОВ

Неотдавна, на 28 март 1987 г., нашият виден учен с международна известност, ботаник, систематик, фитогеограф и почетен член на Българското географско дружество проф. Борис Китанов навърши 75 години и се радва на добро здраве, високо самочувствие и голяма работоспособност.

Проф. Борис Китанов е роден на 28 март 1912 г. в София в бедно работническо семейство. Неговият баща е преселник от гр. Крушево — Македония, където заради участието си в Илинденското въстание е лежал в Солунския затвор „Безякуле“ (Черната кула). Самият юбиляр има богата обществена, научна и преподавателска дейност. Още като ученик той работи активно в ръководения от партията Работнически спортен съюз. По-късно, като студент в Софийския университет и привърженик на БОНСС, ревностно пропагандира лекциите на прогресивния учен биолог акад. Методи Попов и особено тези, които разобличават расистката концепция. През 1937 г. Борис Китанов завършва специалност естествена история при Софийския университет с отличен успех и след стажа си в III-та софийска мъжка образцова гимназия бива назначен за учител в гр. Неврокоп (сега Гоце Делчев).

През пролетта на 1946 г. по предложение на Македонския национален комитет и лично на неговия председател и народен представител в НРБ др. Хр. Калайджиев изпълнява желанието на държавното ръководство на народна република Македония и заминава за Скопие в състава на Комисията за подготовката и откриването на първия македонски университет. Тук, в Скопие, въз основа на конкурс Борис Китанов на 35-годишна възраст е избран за професор и ръководител на катедрата по ботаника и същевременно за директор на Биологическия институт в Скопския университет. През 1948 г. след излизането на резолюцията на информбюро за не-

ложението в ЮКП заради подкрепата на този партийен документ е изгонен от Скопския университет и територията на Югославия. Още в края на същата година е назначен за старши сътрудник при Ботаническият институт на БАН, а през 1952 г. въз основа на още един конкурс е избран за професор по ботаника в Софийския университет. За времето 1957—62 г. проф. Б. Китанов освен като преподавател работи като зам.-директор на Ботаническият институт при БАН и като директор на Ботаническата градина при БАН. След 1962 г. по собствено желание преминава изцяло на работа в Софийския университет, където от 1964 г. до 1977 г. завсегда катедрата по систематика на растенията и растителна география в Биологическия факултет на Софийския университет. В интервала 19 февруари 1964 до 20 април 1967 г., до заминаването на Хаванския университет в Куба, др. Борис Китанов е декан на новосформирания Биологически факултет в Софийския университет. В продължение на 3 години като професор в Хаванския университет той проучва флората в Куба, събира и оформя материала на един твърде богат хербарий с 2400 растителни вида и повече от 10 000 фитоекземпляра. Със завръщането си в България дубликат от този хербарий донася в София и от сърце го подарява на фонда „13 века България“. Въз основа на тази най-богата кубинска флористична сбирка в Европа, в която има и нови за науката растителни видове, с основание латинските им названия носят фамилиното име на проф. Б. Китанов. Нещо повече, той публикува на испански език редица свои научни трудове върху флората на този екзотичен „Остров на свободата“.

Познавайки добре нашата и световната ботаническа литература, проф. Б. Китанов със своята солидна научна основа, с високата си ерудиция и голямата си работоспособност за кратко време написва много ценни научни трудове, които му спечелват широка национална и международна известност. Под неговото перо или в съавторство с негови колеги са излезли около 120 научни публикации (монографии, студии, статии) и повече от 200 научнопопулярни статии, които засягат растителността не само в България и Куба, но и в Югославия, Гърция, Албания, Унгария, а така също и в Алжир, Виетнам, Китай и КНДР. Въз основа на тази негова високоефективна научна дейност той е открил и описал 105 нови за науката растения. Богатата научна ботаническа информация на проф. Б. Китанов му е дала възможност да засегне и осветли редица теоретични и приложни въпроси на ботаниката и систематиката на растенията с фитогеографски и палеоботанически аспект. Те засягат проблема за фуражната база, ерозията на почвата, свързани са с обстановката и оформянето на ползащитните полиси и оценката на растителните ресурси в страната. За голямата международна известност на Б. Китанов свидетелствуват многобройните отзиви и рецензии и направените предложения в СССР и Великобритания за превеждане на някои от неговите научни трудове на руски и английски език. Той е почетен член на редица научни организации и дружества у нас и в чужбина, оглавява Комисията на Балканския полуостров в Международната асоциация на палеоботаниците, почетен член е во. Израз на това признание е избирането му за председател на симпозиума по растителни ресурси на XII международен ботанически конгрес през 1975 г. в Ленинград.

Като член на ВАК и на Комисията за борба с ерозията и като зам.-председател на Комисията за защита на природата при бившето Министерство на горите, както и като член на редица научни съвети проф. Б. Китанов разви полезна научна, обществена и приложна дейност. Той е удостоен с редица чуждестранни отличия и се явява дарител на фонда „13 века България“, за което е награден с орден „Кирил и Методий“ I степен. Неговата дългогодишна преподавателска дейност по биогеография при специалността география в Софийския университет, която продължава и понастоящем, е получавала и продължава да получава най-висока оценка сред преподавателите и студентите в Геолого-географския факултет.

Милан Георгиев